

Kvindes tjeneste i menigheden (mini)

En vision

Bibelen fortæller, at Gud har skabt mennesket. 1 Mos 1,27:

*Gud skabte mennesket i sit billede;
i Guds billede skabte han det,
som mand og kvinde skabte han dem.*

Gud var modellen, og mennesket blev skabt, så det lignede Gud, dog uden at være helt som Gud. Guds billede betød, at mennesket stod i det rette forhold til Gud i retfærdighed, hellighed og erkendelse (Ef 4,24 og Kol 3,10). Det gjaldt både mand og kvinde. Begge blev skabt godt, og de var fra skabelsens øjeblik i harmoni med Gud.

Gud skabte mennesket som mand og kvinde, og de to køn var skabt, så de både lignede hinanden og var forskellige fra hinanden (1 Mor 2,18 og 2,23). På grund af denne lighed og forskellighed kunne de supplere hinanden, berige hinanden og danne en enhed. De to køn var skabt med og til en orden mellem dem. Manden var hoved og leder (1 Kor 11,3 og 11,8-9). Kvinden var hjælper, der svarede til ham (1 Mos 2,18). Denne orden var Guds orden for ægteskabet og, som vi senere kan se i Bibelen, for menigheden. Ordningen var for enhedens skyld. I 1 Mos 1-2 ser vi denne orden afspejlet i ægteskabet. De to køn var fra skabelsens øjeblik i harmoni med hinanden. Der var en dynamisk enhed mellem dem. Manden var leder og kvinder hjælper og begge med ansvar for enheden.

Der var harmoni mellem Gud og menneske og mellem mand og kvinde, og Guds vision var, at mennesket skulle leve og udfolde denne harmoni. Men Guds vision blev ødelagt. Det skete ved syndefaldet, hvor synden brød ind og ødelagde forholdet til Gud. Mennesket var ikke længere godt og harmonisk. Synden ødelagde forholdet mellem mand og kvinde. Harmoni og enhed brød sammen og magtkamp og konflikt blev den nye virkelighed (1 Mos 3,16), men Gud fastholdt sin vision for mennesket.

Visionens fornyelse

Gud har siden syndefaldet kæmpet for at virkeliggøre harmoni mellem ham selv og mennesket og mellem mand og kvinde. Højdepunktet i denne kamp kommer med den frelse, som Jesus sætter ind i verden, for med frelsen følger en fornyelse af mennesket. Det forløses til at være det, som det er skabt til i forhold til Gud og i forhold til hinanden. Den gudskabte orden med manden som hoved og kvinden som hjælper, der svarer til ham, sættes ind i frelsens orden, forløses fra synden og

fornyes. NT beskriver denne ordning på to områder nemlig ægteskabet, som vi ikke skal se på her, og på menigheden, som vi skal se på her. Når det gælder mands og kvindes tjeneste i menigheden, er der tre principielle tekster, der gengiver NT's lære. Det er 1 Kor 11,2-16; 14,33b-36 og 1 Tim 2,11-15.

1 Kor 11,2-16: Manden som hoved

Den første tekst er 1 Kor 11,2-16, hvor Paulus skriver om kvinder, der beder eller taler profetisk, og at de skal gøre det med tildækket hoved. Dette er et tegn på deres anerkendelse af mandens hovedfunktion (vers 4, 5 og 10). Der er enten tænkt på et slør, der dækkede hovedet men ikke ansigtet eller snarere på kvindens lange hår (vers 15). Denne ordning begrundes af Paulus med, at manden er kvindens hoved (1 Kor 11,3). På græsk bruges ordet *kephalē* ("hoved"), og der har været en større debat om, hvad det betyder. Mange har foreslået, at det betyder kilde eller oprindelse. Det interessante er, at vi ikke kan dokumentere, at det har denne betydning. Der findes ingen anerkendt ordbog til nytestamentlig græsk, der har denne betydning. Andre har fastholdt, at det betyder "overhoved" eller "at udøve autoritet over". Det interessante er, at denne betydning kan dokumenteres. Alle anerkendte ordbøger til nytestamentlig græsk har denne betydning. Denne ordning, hvor kvinder skal bede eller profetere med tildækket hoved, begrundes af Paulus med, at manden er kvindens hoved (1 Kor 11,3). Og den ordning, hvor manden er kvindens hoved, begrundes han ud fra

a) Guds trinitariske væsen (1 Kor 11,3d: "Kristi hoved er Gud") – dette afspejles i forholdet mand-kvinde

b) frelsens orden (1 Kor 11,3b: "Kristus er hver mands hoved") – ordningen er bekræftet og fornyet i frelsens orden

c) skabelsens orden (1 Kor 11,8-9)

d) frelsens orden (Ef 5,21ff) – forholdet mellem Kristus og menighed afspejles i forholdet mellem mand og kvinde i ægteskabet

e) fra syndefaldet (1 Tim 2,14).

Paulus bekræfter, at manden er kvindens hoved.

1 Kor 14,33b-36: Et forbud mod at tale i menigheden

Den anden tekst er 1 Kor 14,33b-36. Den handler om menigheden, og her formulerer Paulus et taleforbud. 1 Kor 14,33b-36:

*Som i alle de helliges menigheder skal kvinderne tie i menighederne,
for det tillades dem ikke at tale, men de skal underordne sig,*

ligesom også loven siger.

*Men hvis de vil lære noget, skal de spørge deres (egne) mænd hjemme;
for det er en skam for en kvinde at tale i menigheden.*

Eller gik Guds ord ud fra jeg alene, eller er det kommet til jer alene?

Der er tre meget udbredte tolkninger. 1) Det handler om kvinder, der snakker og forstyrrer gudstjenesten, men det står der ikke noget om i teksten. Hvis det handlede om det, kunne Paulus bare have skrevet det. 2) Det handler udelukkende om bedømmelse af profetisk tale, og dette er baseret på afsnittets struktur, som det ganske vist tog over 1900 år at opdage. I 1900 år fejllæste kirken denne tekst som et totalt eller generelt forbud. Det virker ikke troværdigt. 3) Den klassiske tolkning er, at Paulus forbyder kvinder at forkynde og undervise i menigheden. Denne tolkning er korrekt. a) Paulus skriver om at tale i menigheden. b) Det er en tale, der bryder underordningen (vers 34). Denne tale er da en hovedfunktion. c) Tale i menigheden er en nådegave, og når det gælder tale-nådegaver, er der få:

1) at meddele visdom (1 Kor 12,8) og dvs. at formidle og applicere apostlens lære om den korsfæstede Kristus som Guds visdom

2) at meddele kundskab (1 Kor 12,8) og dvs. at undervise (1 Kor 12,7 og 12,28), og undervisning er hos Paulus at formidle og applicere apostlens lære

3) at formane (Rom 12,8), og formaning er at formidle og applicere apostlens formaninger

4) at tale profetisk (1 Kor 12,10; 12,28 og Rom 12,6) og dvs. at formidle en åbenbaring, der er givet direkte og spontant af Gud

Paulus lærer i 1 Kor 11,5, at kvinder taler profetisk i menigheden, så taleforbuddet gælder ikke den profetiske tale. At tale med visdom, kundskab og at formane kan vi slå sammen til at undervise, og undervisning er hos Paulus formidling og applicering af apostolsk tradition. Det svarer til vores forkyndelse og undervisning, der netop er en formidling af Bibelens lære og en applicering af denne. Taleforbuddet er altså med Paulus' sprogbrug et forbud at undervise, og det svarer til vores forkyndelse og undervisning i menigheden.

1 Tim 2,11-15: Et forbud mod at undervise og lede i menigheden

Den tredje tekst er 1 Tim 2,11-15. Den handler om menigheden (1 Tim 3,14-15), og Paulus formulerer et undervisnings- og ledelsesforbud. Jeg gengiver teksten i min oversættelse, da DO er temmelig fri og noget misvisende. 1 Tim 2,11-15:

En kvinde skal modtage undervisning i tavshed, i al underordning,

og jeg tillader ikke en kvinde at undervise eller at udøve autoritet over en mand, men (jeg vil), at (hun) skal være i tavshed.

For Adam blev skabt først, derefter Eva.

Og Adam blev ikke bedraget, men efter at kvinden er blevet bedraget, er hun faldet i overtrædelse, men hun frelses ved barnefødsel, hvis de forbliver i tro og kærlighed og hellighed med besindighed.

Der er tre meget udbredte tolkninger. 1) Det handler om kvindelige vranglærere, men det står der ikke noget om i teksten. 2) Forbuddet er en tilpasning til samtidens kultur, for at de kristne ikke skal skabe forargelse samfundet, hvor man ikke tillod kvinder at undervise eller lede, men det står der heller ikke noget om i teksten, og Paulus begrundet forbuddet ud fra skabelse og syndefald. 3) Den klassiske tolkning er, at Paulus forbyder kvinder at undervise og at lede i menigheden. Denne tolkning er korrekt. a) Det handler om to funktioner i menigheden (1 Tim 3,14-15). b) Det er funktioner, der bryder underordningen (vers 11). Det er altså hovedfunktioner. c) Det er et forbud med at undervise, og når Paulus bruger ordet "at undervise" i positiv betydning som her, er det altid at formidle og applicere apostolsk tradition (f.eks. 1 Tim 4,11; 6,4 og 2 Tim 2,2). Det svarer til vores forkyndelse og undervisning i menigheden. d) Det er et forbud med at udøve autoritet over en mand, og det refererer til ledelse i menigheden. Paulus giver to begrundelser for det dobbelte forbud i vers 11. Den første begrundelse er, at Adam blev skabt først. Ordningen i menigheden er en skaberordning, og en skaberordning transcenderer alle kulturer og kulturelt betingede normer og gælder alle mennesker til alle tider. Den anden begrundelse for det dobbelte forbud er, at Eva blev bedraget ved syndefaldet i modsætning til Adam, der syndede bevidst. Denne forskel er da karakteristisk for de to køn til alle tider, siden den kan begrunde et forbud mange tusind år senere. Det betyder, at mænd er mere robuste over for bedrag, og at kvinder er mere sårbare over for bedrag. Der er tale om en relativ forskel. Mænd kan også bedrages. Paulus slutter med at skrive om, at kvinder frelses ved barnefødsel, og det er en angivelse af kvindens område, som på en speciel måde bestemmer hendes situation. I denne situation frelses hun ved troen, som bevidnes af kærlighed, hellighed og besindighed.

Den fornyede vision

I frelsens orden fornyes og forløses manden som hoved og kvinden som underordnet på to områder nemlig i ægteskab og menighed, og konsekvensen af denne ordning for menigheden er:

- 1) kvinder må ikke forkynde og undervise i Guds ord i menigheden
- 2) kvinder ikke må lede i menigheden

Disse to forbud gælder i menigheden, hvor der er mænd til stede, og ikke uden for menigheden.

3) kvinder kan bede og profetere i menigheden

4) kvinder kan deltage i fælles aktiviteter i menigheden som bøn, bekendelse sang etc.

5) kvinder kan forkynde, undervise og have ansvar uden for menigheden og over for børn og unge (1 Tim 5,10 og Tit 2,3-4)

Denne orden bekræftes af praksis i menighederne. I NT har vi ingen eksempler på, at kvinder forkynder, underviser eller leder i menigheden. Man har ofte nævnt Priskilla og Føbe som modbevis, men det holder ikke. I ApG 18,26 står der, at ægteparret Priskilla og Akvila tager Apollos med hjem, og dér forklarer de Guds vej mere udførligt. Det sker altså i privat regi og ikke i menigheden. I Rom 16,1-2 står der, at Føbe er ”menighedstjener” (diakon), og at ”hun har selv stået mange bi”, og der er tænkt på praktisk hjælp. Der står intet om, at Phøbe har forkyndt, undervist eller været leder i menigheden.

Torben Kjær 2017